

E?itim'in ??levlerini De?erlendirme ?l?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *E?itim'in ??levlerini De?erlendirme ?l?e?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20739>

Öz

Eğitimin İhtiyaçlarını Değerlendirme Ölçeği (EİDÖ), eğitim kurumlarının toplumsal ve bireysel düzeydeki çeşitli ihtiyaçlarına dair bireylerin algılarını ölçmek amacıyla 2015 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, eğitim bilimleri alanında yapılan araştırmalara katkı sağlamak üzere, eğitimin çok boyutlu rollerini sistematik olarak incelemeyi hedeflemektedir. Ölçeğin geliştirme süreci, kapsamlı bir geçerlik ve güvenirlilik çalışması ile desteklenmiştir.

Yapılan analizler, ölçeğin yapısal uygunluğunu ve iç tutarlılığını doğrulamış, bu da EİDÖ'nün Türkiye bağlamında eğitim ihtiyaçları algısını güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçebildiğini göstermiştir. Ölçek, özellikle eğitim sosyolojisi ve program değerlendirme çalışmaları için kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim, Eğitimin İhtiyaçları, Ölçek Geliştirme, Güvenirlilik, Geçerlik, Psikometri, Öğrenci Algısı.

Yazarlar

Serkan Ünsal, Burhan Başçeci, N. N. Meşe, Fatih Korkmaz

Amaç

Eğitimin İhtiyaçlarını Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin eğitim sistemine yüklediği çeşitli rolleri ve ihtiyaçları (örneğin, sosyalleşme, ekonomik kalkınma, bireysel gelişim) sistematik bir biçimde değerlendirmektir. Bu ölçek, eğitim politikalarının ve uygulamalarının toplumsal beklentilerle ne ölçüde örtüşmesini belirlemede araştırmacılara kantitatif veriler sunmayı amaçlamaktadır.

Ölçek, eğitim sisteminin çıktıları ve hedeflerinin algılanan önemini ölçerek, eğitim bilimleri alanında teorik ve ampirik çalışmalara zemin hazırlamaktadır. Özellikle dört alt faktör üzerinden eğitimin çok boyutlu ihtiyaçlarını kapsamlı olarak incelemektedir.

Yapı

Eğitimin İhtiyaçlarını Değerlendirme Ölçeği, eğitimin ihtiyaçlarına yönelik algıları ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Ölçeğin Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, ölçeğin dört farklı faktörden oluştuğunu göstermektedir. Bu faktörler, eğitimin farklı rolleri üzerine yoğunlaşmaktadır.

Bu dört faktörlü yapı, eğitim ihtiyaçlarının sadece tek bir boyutta (örneğin, mesleki hazırlık) değil, aynı zamanda sosyal bütünleşme ve bireysel yetkinlik gibi diğer önemli alanlarda da

de?erlendirilmesi gerekti?ini vurgulamaktad?r. Ölçek, bu dört temel yap? etraf?nda ?ekillenen maddeler arac?l???yla kat?l?mc?lar?n alg?lar?n? derecelendirmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?, Ünsal ve arkada?lar? (2015) taraf?ndan yap?lan analizlerle incelenmi?tir. Yap?lan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, ölçe?in teorik yap?s?n?n verilerle uyumlu oldu?unu göstermektedir.

Yap?s?sal e?itlik modellemesi sonucunda elde edilen uyum iyili?i indeksleri ?u ?ekildedir:

Ki-Kare / Serbestlik Derecesi Oran? (X^2 / sd): $585.73 / 293 = 1.990$. (Bu oran?n 3.0'ün alt?nda olmas? iyi bir uyuma i?aret eder.)

?yilik Uyum ?ndeksi (GFI): 0.85.

Düzenlenmi? ?yilik Uyum ?ndeksi (AGFI): 0.81.

Bu indeks de?erleri, ölçe?in faktör yap?s?n?n kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum sa?lad???n? ve ölçtü?ü teorik yap?y? geçerli bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

E?itimin ??levlerini De?erlendirme Ölçe?i'nin iç tutarlıl??? ve dolay?s?yla güvenirli?, faktör baz?nda hesaplanan Cronbach Alpha katsay?lar? ile belirlenmi?tir. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in alt faktörlerinin yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Faktörlere göre hesaplanan Cronbach Alpha güvenilirlik katsay?lar? ?unlard?r:

Birinci Faktör için: 0.905

?kinci Faktör için: 0.85

Üçüncü Faktör için: 0.85

Dördüncü Faktör için: 0.87

Tüm faktörler için 0.80'in üzerinde ç?kan bu de?erler, ölçe?in iç tutarlıl???n?n mükemmel düzeyde oldu?unu ve farklı zamanlarda benzer sonuçlar üretecek kadar kararlı oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde, maddelerin yapısal uyumunu test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA, ölçeğin dört faktörlü modelinin teorik beklentileri karşılayıp karşılamadığını incelemiştir.

DFA sonuçları ($\chi^2/sd=1.990$, $GFI=0.85$, $AGFI=0.81$), dört faktörlü yapıya verilerle iyi bir uyum sergilediğini göstermiştir. Bu durum, eğitim ihtiyaçlarının dört ayrı, ancak ilişkili boyutta ele alınabileceği hipotezini desteklemektedir. Ölçek maddelerinin ilgili faktörlere yüksek yükler verdiği ve çapraz yüklerin düşük olduğu varsayılmaktadır.

Araç

Test Tipi: Geliştirme (Yeni bir yapı ölçeği)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Derecelendirme: 3'lü Likert Tipi Ölçek (1 = Katılmıyorum, 3 = Katılıyorum şeklinde derecelendirilmiştir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim Bilimleri Alanında Çalışanlar veya Öğrenciler

Yaş Grubu: Yetişkin (Akademisyenler ve Üniversite Öğrencileri başta olmak üzere değerlendirilmiştir.)

Popülasyon Detayları: Ölçek, Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi'nde yayınlandı için, uygulamanın Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarındaki akademisyenler ve/veya öğrenciler üzerinde yapıldığı varsayılmaktadır.

Test Metodolojisi: Çok Boyutlu Ölçek Geliştirme Metodolojisi, Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizleri.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Sosyolojisi, Psikometrik Özellikler, Likert Ölçeği, Eğitim Değerlendirmesi, İç Tutarlılık, Yapısal Eğitim Modellemesi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Serkan Ünsal

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: serkan-unsal09@hotmail.com

Yazınma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçeğin geliştirme ve geçerlik/güvenirlik çalışması 2015 yılında tamamlanmış ve yayınlanmıştır.

Özinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide açık erişimle yayınlanmıştır. Kullanım için sorumlu yazar Serkan Ünsal ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ek Kaynak Linki: Dergipark üzerinden makaleye erişim sağlanabilir: dergipark.ulakbim.gov.tr

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: egitimin-islevlerini-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Ünsal, S., Bağcı, B., Meşe, N. N. ve Korkmaz, F. (2015). Eğitimin istevlerini değerlendirme ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5 (2), 266-286. DOI: <http://dx.doi.org/10.17984/adyuebd.26853>

Eğitimin İstevlerini Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere erişim için ilgili makalenin incelenmesi gerekmektedir (Ünsal vd., 2015).